

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)
SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)
SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **Z. W.**,

uniewinnionego od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 305 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej,
na posiedzeniu bez udziału stron (art. 539e § 1 k.p.k.),
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 kwietnia 2025 r.,
skargi obrońcy na wyrok sądu odwoławczego - Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z dnia 8 października 2024 r., sygn. IV Ka 794/24,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu
z dnia 14 maja 2024 r., sygn. V K 1375/23,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. wniosek obrońcy oskarżonego Z. W. działającej z urzędu o zasądzenie wynagrodzenia za sporządzenie skargi na wyrok sądu odwoławczego oraz zwolnienie oskarżonego od ponoszenia

**kosztów sądowych, w tym opłaty od skargi jako przedwczesny
pozostawia bez rozpoznania.**

Antoni Bojańczyk Dariusz Kala Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Z. W. został oskarżony o to, że w dniu 18 czerwca 2023 r. w W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dokonywał obrotu towarami oznaczonymi podrobionym znakiem Unii Europejskiej w postaci 12 albumów z wizerunkiem P., 13 breloków z wizerunkiem lub napisem P., 1 układanki z wizerunkiem P., 3 piórników z wizerunkiem P., 4 figurek z wizerunkiem P., 1 zegarka z wizerunkiem P., 5 zgniotek z wizerunkiem P., 31 puszek z kartami P., 250 talii kart P., 36 maskotek z wizerunkiem P., 3 pluszowych torebek z wizerunkiem P., w ten sposób, że oferował je do sprzedaży na placu targowym, czym działał na szkodę N.(P.) reprezentowanego przez B. z siedzibą w W., tj. o czyn z art. 305 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 14 maja 2024 r., sygn. V K 1375/23, Z. W. został uniewinniony od popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia.

Rozstrzygnięcie to zostało poddane kontroli odwoławczej na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora, który zaskarżył wyrok sądu pierwszej instancji w całości — na niekorzyść oskarżonego Z. W..

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 8 października 2024 r., sygn. IV Ka 794/24, uchylił zaskarżony wyrok sądu *a quo* i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

W skardze na wyrok sądu odwoławczego zaskarżony w całości, obrońca Z. W. zarzuciła orzeczeniu sądu *ad quem* naruszenie przepisów postępowania, tj.:

- art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 427 § 2 k.p.k. poprzez przekroczenie granic kontroli odwoławczej wyznaczonych granicami zaskarżenia,

zarzutami i kierunkiem zaskarżenia apelacji oskarżyciela publicznego, wyrażającej się uznaniem za zasadne zarzutów obrazy art. 7 k.p.k. i błędu w ustaleniach faktycznych, które nie zostały podniesione w wywiedzionej przez oskarżyciela publicznego apelacji, a zatem poprzez rozszerzenie postawionych przez apelującego zarzutów, co przesądziło o niejakiem wstąpieniu sądu odwoławczego w rolę oskarżyciela;

- art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie zaskarżonego apelacją prokuratora wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania w celu dopuszczenia akt sprawy Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia-Krzyków Zachód o sygn. [...] oraz dopuszczenia okazanych na rozprawie dnia 5 marca 2024 r. zdjęć z telefonu, podczas gdy przepis ten upoważnia do takiej decyzji wówczas, jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, zaś Sąd Okręgowy we Wrocławiu nie wskazał jakichkolwiek przeszkód, które uniemożliwiałyby przeprowadzenia ww. dowodów na rozprawie apelacyjnej.

W konkluzji autorka skargi na wyrok sądu odwoławczego wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu jako sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania. Jednocześnie wniosła o zwolnienie oskarżonego od opłaty od skargi na wyrok sądu odwoławczego oraz zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów obrony udzielonej z urzędu poprzez sporządzenie skargi na wyrok sądu odwoławczego oraz zastępstwo w toku postępowania skargowego na podstawie § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę oskarżonego Z. W. skarga na wyrok sądu odwoławczego okazała się zasadna w zakresie wyartykułowanego w niej zarzutu naruszenia przez sąd odwoławczy art. 437 § 2 *in fine* k.p.k., co skutkowało koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy we Wrocławiu i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania temuż sądowi w postępowaniu odwoławczym.

Ma rację bowiem skarżąca, że uchylając wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 14 maja 2024 r., sygn. V K 1375/23, i przekazując sprawę oskarżonego Z. W. do ponownego rozpoznania temuż sądowi w postępowaniu pierwszoinstancyjnym Sąd Okręgowy we Wrocławiu uchybił przepisowi art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.

Chodzi tutaj nie tylko o to, że sąd odwoławczy powołał się jednocześnie na dwie z wymienionych w ustawie postępowania karnego podstaw wydania wyroku kasatoryjnego, tj. — z jednej strony — na zmaterializowanie się zakazu *ne peius* (art. 454 § 1 k.p.k.), z drugiej zaś na zaistnienie układu, o którym mowa w art. 437 § 2 zd. drugie *in fine* k.p.k. Wydanie orzeczenia kasatoryjnego na podstawie tak zbiegających się podstaw należy ocenić jako błędne, bowiem wewnętrznie sprzeczne.

Blokada procesowa, o której mowa w przepisie art. 454 § 1 k.p.k., aktualizuje się wszelako jedynie w sytuacji wyczerpania wszelkich możliwości dowodowych (tj. zarówno w płaszczyźnie prawidłowej oceny dotychczas już dopuszczonych i przeprowadzonych dowodów, jak i po przedsięwzięciu czynności zmierzających do uzupełnienia niepełnej podstawy dowodowej sprawy, bądź to na wniosek stron, bądź też z urzędu przez organ procesowy). W takiej tylko sytuacji, tj. w układzie procesowym, w którym dokonanie ponownej oceny zgromadzonych dowodów albo przeprowadzenie nowych prowadzi do konieczności prowadzić do wniosku o konieczności przypisania sprawstwa i skazania oskarżonego, dopuszczalne jest uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Tymczasem lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 8 października 2024 r., sygn. IV Ka 794/24 przekonuje, że instancja odwoławcza w istocie jedynie nominalnie powołała się na art. 454 § 1 k.p.k., bowiem z uzasadnienia zaskarżonego obecnie skargą na wyrok sądu odwoławczego orzeczenia sądu *ad quem* nie wynika, iżby wyraził on kategoryczny pogląd w przedmiocie winy oskarżonego Z. W.. Wyrażenie takiego przeprowadzonych do tej pory dowodów nie tylko przedwczesne, ale wręcz niemożliwe, skoro u podstaw wydania orzeczenia kasatoryjnego legło zapatrywanie, że konieczne jest

uzupełnienie postępowania dowodowego w sprawie. Nie sposób nie zwrócić uwagi na to, że sąd *ad quem* wskazał na konieczność dopuszczenia i przeprowadzenia przez sąd pierwszej instancji dodatkowych dowodów (materiałów postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową dla Wrocławia-Krzyki Zachód we Wrocławiu, sygn. [...] oraz faktur zakupów towarów, na które powoływał się oskarżony). Kluczowe w tym zakresie jest dokonanie oceny fotografii paragonów znajdujących się w aktach powyższego postępowania przygotowawczego, dokumentujących zakupy zabawek oraz albumu na karty datowanych na dzień 19 czerwca 2023 r. (k. 127 akt) oraz oświadczenia W. W., wciągniętego do protokołu przeszukania przeprowadzonego w dniu 6 czerwca 2023 r., na stoisku wyżej wymienionej w P., z którego to oświadczenia wynika, że zabezpieczone w toku przeszukania zabawki i karty P. "najprawdopodobniej został[y] zakupion[e] [...] przez Z. W." (k. 122 akt).

Powodem uchylenia zaskarżonego orzeczenia sądu pierwszej instancji było — jak wyjaśniono w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 października 2024 r. cyt.: "występienie] tego typu nieścisłości i brak[ów], które wskazują na konieczność ponownego zajęcia się sprawą przez Sąd Rejonowy. [...] w sprawie wystąpił błąd w ustaleniach faktycznych (*error facti*) przyjętych za podstawę orzeczenia, który wynika z niepełności postępowania dowodowego (tzw. błąd braku) - brak inicjatywy dowodowej Sądu w zakresie drugiego zdarzenia związanego z zatrzymaniem towarów u oskarżonego, jak również z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów (błąd dowolności) w zakresie oceny zeznań świadka K."

Tymczasem to na sądzie odwoławczym spoczywał obowiązek przeprowadzenia wskazanych powyżej dowodów i dokonania ponownej, kompleksowej oceny wszystkich przeprowadzonych dowodów (w tym materiału znajdującego się w aktach postępowania przygotowawczego sygn. [...]) i — dopiero wówczas — wypowiedzenia się w przedmiocie sprawstwa oskarżonego odnośnie zarzutu postawionego mu w akcie oskarżenia. Tymczasem sąd odwoławczy uchylił się nie tylko od zrealizowania ciążących na nim obowiązków uzupełnienia postępowania dowodowego i dokonania ponownej oceny zaktualizowanego materiału dowodowego, ale także poprzestał na niekategorycznym stwierdzeniu

adresowanym do sądu pierwszej instancji, iż cyt.: "w sytuacji więc kiedy Sąd przyjmuje brak świadomości oskarżonego co do handlowania przez niego podrobionymi towarami, kwestia zabezpieczenia u niego 12 dni wcześniej tego samego towaru jako nielegalny, zdaje się być zasadniczą okolicznością w zakresie prawidłowego ustalenia strony podmiotowej zarzucanego oskarżonemu czynu". To sąd odwoławczy powinien dokonać tej oceny, po uzupełnieniu podstawy dowodowej w kierunku postulowanym przez oskarżyciela i z uwzględnieniem kryteriów skodyfikowanych w art. 7 k.p.k. i dopiero wówczas kategorycznie wypowiedzieć się w przedmiocie winy oskarżonego Z. W. bądź jej braku.

Skoro nie wypowiedziano się odnośnie kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonego, poprzestając jedynie na wskazaniu na konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego, to jako nieuzasadnione jawi się wskazanie przez sąd odwoławczy Sąd Okręgowy w we Wrocławiu (także) na regulację art. 454 § 1 k.p.k. jako na przyczynę i podstawę prawną uchylenia orzeczenia sądu pierwszej instancji (rubryki 5.3.1.4.1. uzasadnienia formularzowego wyroku z dnia 8 października 2024 r.), bowiem w sprawie nie zostały przeprowadzone dowody pozwalające na dokonanie ustaleń faktycznych przemawiających jednoznacznie za uznaniem sprawstwa oskarżonego Z. W..

Jeżeli zatem niejako "pominąć" tę podstawę wydania orzeczenia kasatoryjnego jako zdecydowanie przedwczesną w dowodowym stanie sprawy, bowiem kolidującą ze wskazaniem na konieczności przeprowadzenia przez sąd *meriti* dodatkowych dowodów, to nasuwa się w takiej sytuacji pytanie, czy prawidłowo uznała instancja odwoławcza, że konieczne było w sprawie postąpienie w myśl dyspozycji przepisu art. 437 § 2 zd. drugie *in fine* k.p.k.?

Na tak postawione pytanie należy również odpowiedzieć negatywnie, o czym była już mowa powyżej. Rzecz w tym, że w układzie faktycznym sprawy nie istniała konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości przed sądem pierwszej instancji. Dla wypowiedzenia się w kwestii ewentualnej odpowiedzialności karnej za zarzucony Z. W. czyn polegający na tym, że "w dniu 18 czerwca 2023 r. we Wrocławiu, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dokonywał obrotu towarami oznaczonymi podrobionym znakiem Unii Europejskiej w postaci 12

albumów z wizerunkiem P., 13 breloków z wizerunkiem lub napisem P., 1 układanki z wizerunkiem P., 3 piórników z wizerunkiem P., 4 figurek z wizerunkiem P., 1 zegarka z wizerunkiem P., 5 zgniotek z wizerunkiem P., 31 puszek z kartami P., 250 talii kart P., 36 maskotek z wizerunkiem P., 3 pluszowych torebek z wizerunkiem P., w ten sposób, że oferował je do sprzedaży na placu targowym, czym działał na szkodę N. (P.) reprezentowanego przez B. z siedzibą w W.", konieczne będzie jedynie uzupełnienie przewodu (a nie jego przeprowadzenie na nowo w całości), tj. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z akt sprawy sygn. [...] oraz ponownego poddania analizie zeznań świadka K. K.. Uzupełnienie zarysowanych powyżej zaniechań dowodowych sądu pierwszej instancji nie jest tożsame z koniecznością przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Rzeczą sądu odwoławczego jest uzupełniające przeprowadzenie sygnalizowanych przez urząd oskarżycielski w apelacji dowodów, które pozwolą na wypowiedzenie się odnośnie tego, czy oskarżony miał świadomości handlowania podrobionymi przedmiotami (zabawkami, kartami, materiałami papeterijnymi itp.) z wizerunkiem P.. W zależności od oceny tych dowodów sąd odwoławczy bądź to wyda orzeczenie kasatoryjne, jeżeli dowody te potwierdzą sprawstwo zarzucanego czynu (art. 454 § 1 k.p.k.), bądź też wyda inne orzeczenie (zaskarżony wyrok utrzyma w mocy bądź też go uchyli i umorzy postępowanie), jeżeli będą istniały ku temu wystarczające podstawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w wyroku. Orzekając ponownie Sąd Okręgowy we Wrocławiu uwzględni zaprezentowane powyżej wskazówki odnośnie dalszego postępowania.

W kwestii wynagrodzenia obrońcy działającego z urzędu, tj. adwokat W. S., oraz wniosku o zwolnienie oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, w tym opłaty od skargi z uwagi na jego sytuację finansową, Sąd Najwyższy uznał, że wniosek ten nie podlega rozpoznaniu na niniejszym etapie postępowania (od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi Z. W. został zwolniony postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 18 listopada 2024 r. - k. 177 akt sprawy o sygn. V K 1375/23 (IV WSU 9/24)). "Postępowanie skargowe jest postępowaniem nadzwyczajnym, które toczy się jednak w ramach postępowania karnego zasadniczego i to w układzie, gdy nie zostało wydane orzeczenie kończące

postępowanie (wyrok sądu pierwszej instancji został uchylony), a tylko wtedy sąd rozstrzyga o kosztach postępowania (art. 626 § 1 k.p.k.); postępowanie skargowe ma na celu rozstrzygnięcie tylko tego, przed jakim sądem dalej będzie się toczyć postępowanie karne. Zasądzenie obrońcy należnych kosztów z tytułu sporządzenia skargi winno nastąpić zatem dopiero w orzeczeniu, które będzie kończyć postępowanie karne" (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2020 r. sygn. V KS 21/20, SIP «Lex» nr 3130115).

[J.J.]

[r.g.]

Antoni Bojańczyk Dariusz Kala Stanisław Stankiewicz